

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЛУГАНСЬКОЇ ОУНБ НА 2026-2028 РОКИ

**«Мандрівна бібліотека: мобільна бібліотека
для переміщених громад Луганщини»**

Затверджено 6 лютого 2026 року

Говоримо про Луганщину засобами різних практик
навколо мови, літератури, інклюзії, мистецтва та
неформальної освіти

Вступ

Мета стратегії – утвердити нову модель публічної
бібліотеки, що зберігає, розвиває і єднає набуту й нову
культурну спадщину Луганщини.

Передумови та контекст

Луганська обласна універсальна наукова бібліотека
функціонує в умовах:

- повної окупації території Луганської області,
- релокації установи,
- відсутності власного фізичного приміщення,
- розпорошеності цільової аудиторії по країні та за кордоном,
- зростання ролі бібліотеки як соціального, освітнього й культурного хабу.

Бібліотека фіксує нові запити суспільства,
трансформується з традиційної бібліотечної
інституції та поєднує у собі різні ролі і форми,
зокрема:

- цифрової платформи знань,
- соціального хабу підтримки,
- культурного центру пам'яті й ідентичності,
- лабораторії нових форматів промоції читання,
- центру бібліотечних інновацій та підтримки бібліотек Луганщини.

Бачення (візія):

Луганська ОУНБ у 2028 році – це:

- національно впізнавана релокована бібліотека нового типу,
- центр цифрової культури та національної пам'яті Луганщини,
- хаб професійних інновацій для бібліотек, що працюють у кризових умовах,
- платформа для освіти дорослих: ВПО, ветеранів, молоді,
- активний партнер міжнародних програм відновлення і стійкості.

Місія:

Луганська ОУНБ – це платформа збереження пам'яті, розвитку спільнот і підтримки людей з Луганщини через культуру, освіту, книгу й цифрові сервіси в умовах війни та вимушеного переміщення.

Цінності:

- Людиноцентричність
- Збереження ідентичності
- Безбар'єрність
- Доступність знань
- Партнерство
- Відкритість
- Цифрова трансформація
- Стійкість у кризі

Основний клієнт: переселенці з Луганської області, які прагнуть зберегти культурний зв'язок з регіоном.

Стратегічні цілі:

Ціль 1. Збереження національної пам'яті та локальної ідентичності Луганщини.

Промоція культурного коду Луганщини через творчість локальних авторів і митців як амбасадорів ідентичності регіону.

Механізми реалізації:

- дослідження нового стану локальної культури і її креаторів;
- представлення особливостей регіону через історії людей;
- створення інформаційних матеріалів, їхній опис та укладання;
- організація освітніх активностей у колаборації з освітянами та митцями Луганщини;
- презентації сучасної творчості авторів регіону;
- формування краєзнавчої книжкової колекції.

Індикатори виконання:

- кількість зібраних і оцифрованих матеріалів локальної історії;
- кількість дослідницьких, мистецьких і освітніх проєктів, що використовують ці ресурси;
- кількість заходів;
- кількість читачів/учасників подій;
- кількість залучених партнерів;
- кількість книг краєзнавчої тематики;
- кількість одиниць медіаконтенту (відео, текстові огляди);
- охоплення аудиторії медіаконтенту;

- наявність відгуків, пропозицій, запрошень до співпраці.

Ціль 2. Формування згуртованих спільнот Луганщини в евакуації.

Швидке реагування на культурні та освітні потреби мешканців області в різних громадах країни через низку виїзних, онлайн-ових та стаціонарних заходів.

Механізми реалізації:

- постійний зв'язок з Луганською обласною держадміністрацією, органами місцевого самоврядування, іншими бібліотеками, ресурсними центрами, хабами, коворкінгами, молодіжними центрами, які мають запит у громадах;
- організація виїзних онлайн-ових та офлайн-ових заходів;
- залучення грантової підтримки;

Індикатори виконання:

- кількість заходів (стаціонарних, виїзних, онлайн-ових);
- кількість запитів від громад;
- кількість партнерських локацій;
- кількість залучених громад на основі укладених договорів;
- кількість відвідувачів заходів;
- аналіз потреб і їх задоволення на основі опитувань цільових груп.

Ціль 3. Розвиток цифрових сервісів, медіа та дистанційних послуг.

Вдосконалення послуг з неформальної освіти, запровадження дистанційних онлайн-ових послуг для клієнтів та створення оригінального медійного

контенту на офіційних ресурсах бібліотеки.

Механізми реалізації:

- організація заходів особистісного розвитку;
- розробка чат-ботів для надання онлайн-послуг;
- запис подкастів, інтерв'ю, оглядів літератури, дискусій;
- створення освітніх відео і текстових матеріалів;
- розширення функцій АБІС та онлайн-інструментів обслуговування користувачів.

Індикатори виконання:

- кількість заходів з особистісного розвитку;
- кількість онлайн-послуг;
- кількість одиниць медіаконтенту;
- кількість партнерських комунікаційних ініціатив, проєктів;
- динаміка зростання підписників у соціальних мережах і відвідувачів вебсайту.

Ціль 4. Підтримка ментального здоров'я та соціальної стійкості громад.

Створення та реалізація програм для зміцнення ментального здоров'я мешканців переміщених громад: внутрішньо переміщених осіб, молоді та ветеранів. Запобігання емоційному вигоранню персоналу бібліотеки та бібліотекарів і культурних діячів області. Розбудова соціальної згуртованості через інструменти культури, арттерапії та фізичної реабілітації.

Механізми реалізації:

- цикли занять з арттерапії та бібліотерапії;
- регулярні заняття з йоги та йогатерапії;
- організація та модерація зустрічей, де люди зі

- схожим досвідом можуть ділитися емоціями у безпечному колі;
- мікропрактики для бібліотекарів, що містять методи першої психологічної допомоги та алгоритми роботи з відвідувачами у стані гострого стресу.

Індикатори виконання:

- кількість проведених заходів;
- кількість учасників та частка представників цільових груп (ветерани, ВПО, молодь);
- збільшення кількості учасників, які відзначили покращення емоційного стану;
- зниження рівня плинності кадрів та індексу вигорання співробітників бібліотеки і бібліотекарів області.

Ціль 5. Інституційна та фінансова стійкість бібліотеки.

Розробка моделі мобільної бібліотеки, що дозволить в умовах недофінансування та відсутності необхідних ресурсів, об'єктивно обґрунтовувати результати діяльності закладу, а також залучати фінансування на розвиток від партнерів і донорів.

Механізми реалізації:

- вивчення досвіду бібліотек, що застосовують елементи мобільності в Україні та за кордоном;
- створення професійного гайду з описом моделі мобільної бібліотеки;
- презентація нової моделі для громад Луганщини, й інших регіонів України;
- реалізація проєктів в межах нової моделі бібліотеки.

Індикатори виконання:

- кількість презентацій професійного гайду;

- кількість бібліотек, де впроваджена модель (повністю або частково);
- кількість реалізованих проєктів;
- кількість залучених коштів через проєктну діяльність.

Ціль 6. Масштабування моделі мандрівної публічної бібліотеки для громад Луганщини та інших регіонів.

Розвиток нової моделі бібліотеки як гнучкої інноваційної установи, здатної діяти в умовах нестабільності як в Луганському регіоні, так і в громадах інших областей, постраждалих від війни.

Механізми реалізації:

- розробка, апробація та поширення мобільних форм бібліотечної роботи;
- розширення партнерської мережі;
- посилення взаємодії з ОМС;
- професійне співтоворення і підтримка мережі бібліотек Луганщини.
- фасилітація та консультування щодо впровадження моделі в різних громадах.

Індикатори виконання:

- кількість апробованих форматів і послуг;
- кількість міжсекторальних партнерств;
- аналітика партнерської участі;
- фіксація й аналіз впроваджених мобільних форм в інших бібліотеках Луганщини та різних регіонах України.

Успішну реалізацію стратегії передбачено через:

1. Наявність професійної команди і досвіду:

- молоді культурні менеджери, організатори, SMM фахівці, комунікаційники, редактори, митці,

- бібліотечні фахівці;
- досвід організаційної роботи в дистанційному режимі та в різних закладах і просторах;
- напрацьована проєктна історія, досвід роботи з міжнародними донорами.

2. Комунікаційну політику:

- розробка комунікаційної та стратегії
- запрошення регіональних медіа до партнерства;
- культурний бартер з видавництвами та книгарнями;
- створення і застосування брендбука;
- ребрендинг соціальних мереж

3. Підтримку команди:

- чітке визначення напрямків роботи, ролей та обов'язків;
- створення робочих груп;
- постійна налагоджена комунікація та моніторинг завдань для дистанційних працівників і тих, що працюють у місці релокації закладу;
- проведення заходів зі гуртування команди.

4. Цифровізацію внутрішнього управління та комунікації

- використання інструментів цифрового менеджменту: спільного хмарного сховища Google WorkSpace, робочих чатів у месенджерах;
- інших інструментів спільного використання з елементами генеративного штучного інтелекту.

5. Базову ресурсну спроможність:

- наявність офісу для працівників в місці релокації;
- обладнання для роботи в офісі та дистанційних працівників (комп'ютери, оргтехніка);

- наявність доступу до інтернету;
- мобільних меблів;
- використання особистого обладнання та техніки працівників бібліотеки та партнерів для роботи та створення медіаконтенту.

Потенційні ризики та рішення їхнього запобігання:

Ризики	Рішення
• Втрата джерел локальної пам'яті • Недостатні ресурси для оцифрування та збереження матеріалів; • Технологічна неспроможність реалізувати заявлені сервіси; • Конкуренція за увагу аудиторії в цифровому просторі	• Концентрація на поточних джерелах (сьогодні та зараз) • Пошук донорів; • Залучення до команди односторонців із сфери ІТ з метою розробки сервісів; • Дослідження запиту на створення унікального контенту
• Низьке базове фінансування з обласного бюджету; • Залежність від донорського фінансування; • Інституційна невизначеність статусу мобільної бібліотеки державними структурами;	• Пошук донорів та участь в грантових програмах; • Активізація комунікації з ОМС щодо користі підтримки закладу для релокованих громад; • Адвокація успішних кейсів мобільної моделі

• Адміністративна та політична залежність від органів місцевого самоврядування (ОМС)	
• Розбалансоване внутрішнє планування; • Реактивний, а не стратегічний характер діяльності; • Перевантаження персоналу; • Відтік професійних кадрів	• Планування роботи за проєктним принципом за напрямками; • Надання працівникам творчих днів, вільних від поточних завдань; • Створення для працівників умов для поєднання робочих завдань в закладі з паралельною зайнятістю в інших проєктах
• Логістичні ризики мобільного формату та безпекова ситуація; • Обмежена спроможність інших громад до впровадження мобільної моделі	• Забезпечення проведення локальних (на місцях) заходів та онлайновий формат; • Індивідуальний підхід методами фасилітації
• Втрата фокусу Луганщини при масштабуванні проєктів; • Низька залученість носіїв ідентичності через розпорошеність спільнот	• Створення мережі амбасадорів Луганщини; • Дотримання концепту збереження локальної ідентичності

• Ризик розмиття інституційних ролей, коли користувач очікує надання психотерапевтичної допомоги	• Закріплення меж діяльності бібліотеки, психоедукація відвідувачів і користувачів
-